

Zala Megyei Bíróság
Kvk.20.254/2011/2. szám

A **Farkasné dr. Simon Györgyi ügyvéd** (8868 Letenye, Szabadság tér 10.) által képviselt **a kérelmező neve** (..... szám alatti lakos) kérelmezőnek a **Zala Megyei Területi Választási Bizottság** (8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10.) 4/2011. (II.9.) TVB. számú határozatának **bírósági felülvizsgálata iránti kérelme tárgyában** - tárgyaláson kívül - meghozott

végzés:

A bíróság a Zala Megyei Területi Választási Bizottság 4/2011. (II.9.) TVB. számú határozatát **helybenhagyja**.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás:

Bödeháza Község Helyi Választási Bizottsága 7/2011 (II.6.) számú határozatával megsemmisítette a Bödeháza községben 2011. február 6-án tartott megismételt időközi polgármester választás eredményét. A helyi választási bizottság határozata értelmében a szavazatszámláló bizottsági feladatokat is ellátó helyi választási bizottság a választás eredményét akként állapította meg, hogy **a jelölt neve** független jelölt 33, **a jelölt neve** független jelölt 31 érvényes szavazatot kapott. A helyi választási bizottság határozatában ugyanakkor kifejtette, hogy a 2009. októberi önkormányzati választást követően a Bödeháza községben a választási névjegyzékbe felvett személyek száma jelentősen - 47-ről 84-re - növekedett a 2010. január 9-ei időközi polgármester választásra a nagyszámú lakcímbjelentések következtében. A 2011. február 6-ai megismételt időközi polgármester választásra ugyan a névjegyzékbe felvettek száma kijelentkezések következtében 73 főre csökkent, azonban a helyi választási bizottság úgy ítélte meg, hogy a névjegyzékbe felvett személyek között olyanok is éltek szavazati jogukkal, akik sem korábban, sem jelenleg nem laknak valójában Bödeháza településen. Mindezek folytán a helyi választási bizottság álláspontja szerint – a 2009. októberi választást követő bejelentkezések miatt - a választói névjegyzék jelentős módosítása sérti a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (Ve.) 3. § a.) pontjában lefektetett alapelvet: a választás tisztaságát. Úgy véelve, hogy mindez a polgármester választás eredményét érdemben befolyásolta, a helyi választási bizottság a Ve. 105/A. § (2) bek. f) pontja alapján az eredményt megsemmisítette.

A helyi választási bizottság határozatát **a jelölt neve** polgármesterjelölt (a kérelmező) támadta fellebbezéssel. Fellebbezése alapján a Zala Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 4/2011. (II.9.) TVB számú határozatával a helyi választási bizottság határozatát helyben- hagyta. A határozat indokolása szerint tévesen vélte a fellebbező, hogy a helyi választási bizottság határozatával megállapította a választás eredményét, majd azt egy ezt követő határozatban megsemmisítette. Ezzel szemben egy határozat meghozatalára került sor, amely tartalmazta a jelöltekre leadott szavazatok számát, valamint az eredmény megsemmisítését is. A TVB szerint - szemben a fellebbező álláspontjával - a Ve. 3. § d.) pontjában írt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvének sérelme nem valósult meg azáltal, hogy a megismételt választás eredményét a jogszabály által rendszeresített jegyzőkönyvben rögzítette, majd az eredményt alakszerű határozattal megsemmisítette a helyi választási bizottság.

A TVB megállapította, hogy a helyi választási bizottság jegyzőkönyve értelmében a bizottság tagjainak egyhangú véleménye szerint a névjegyzékben szereplő választópolgárok közül 35 név szerint megnevezett személy nem lakik életvitelszerűen a településen. Idézte a határozat a Ve. 13. § (1) bekezdését, valamint a 149. § q.) pontját, rámutatva, hogy a választás tisztaságának megóvása olyan kötelezően érvényesítendő választási alapelv, amelynek valamennyi a Ve. hatálya alá tartozó választási eljárás során érvényesülnie kell, és amely valamennyi a választási eljárásban résztvevőre vonatkozik. Minderre figyelemmel a TVB szerint a helyi választási bizottság az alapelv alapján helyesen állapította meg a 2011. február 7-én felvett jegyzőkönyvében azt: a névjegyzékben ugyan szereplő, de életvitelszerűen a településen nem lakó 29 választópolgárnak a megismételt választásban való részvételével a választás tisztaságának megóvása törvényi alapelv nem érvényesült. Miután a két jelölt között mindösszesen 2 szavazatkülönbség volt, a választásra nem jogosult személyek szavazataik leadásával oly mértékben befolyásolták az eredményt, amely kellő indokot szolgáltatott annak megsemmisítésére. A TVB alaptalannak találta a kérelmező azon hivatkozását is, hogy a helyi választási bizottság határozata nem tartalmazza a határozatnak a Ve. 29/B. § (2) bekezdésében előírt tartalmi elemeit. A kérelmező fellebbezésében foglaltakkal ellentétben a Ve. 3. § c.), illetőleg f.) pontjában írt - az esélyegyenlőség biztosítására és a választás eredményének hiteles megállapítására vonatkozó - alapelv megsértését sem állapította meg a TVB, mivel álláspontja szerint a helyi választási bizottságnak a szavazás titkosságából eredően nem lehetett tudomása arról, hogy az érintett 29 személy mely jelöltre adta le szavazatát, illetőleg azért, mert a választási eredmények rögzítésére szolgáló formanyomtatványt a helyi választási bizottság haladéktalanul kitöltötte, majd azonnal határozatot hozott az eljárás eredményének megsemmisítéséről. Rámutatott a TVB határozata indokolása, hogy a helyi választási bizottság a választás törvényes lebonyolítása, valamint az eredmény megállapítása körében helyesen gyakorolta jogait és kötelezettségeit. A 29, életvitelszerűen nem a településen élő, szavazatát mégis leadó választópolgár érdemben befolyásolta a választás eredményét, megsértve ezáltal a Ve. 3. § a.) pontjában írt, a választás tisztaságának megóvását kimondó elvet. Mindezek folytán a helyi választási bizottság határozatát a TVB helybenhagyta.

A TVB határozata ellen a kérelmező nyújtott be a bírósághoz felülvizsgálati kérelmet, kérve annak a helyi választási bizottság határozatára is kiterjedő hatályú megváltoztatását és a bődéházi polgármester választás eredményének a jogszabályi minta szerinti jegyzőkönyvben rögzítetteknek megfelelő megállapítását.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a területi választási bizottság által helybenhagyott helyi választási bizottság határozata azon indokát, hogy „még mindig olyanok is szavaztak, akik sem korábban, sem jelenleg nem laknak Bödeháza településen” (hány választójogosultat érint mindez, közülük hányan szavaztak, befolyásolhatta-e ez az eredményt) nem támasztotta alá olyan tényekkel, amelyek a helyi választási bizottság előtt az eredmény megsemmisítésekor ismertek lettek volna (ugyanakkor a helyi választási bizottság az eredményt ekkor már nyilvánvalóan ismerte). A döntést alátámasztó helyi választási bizottsági ülésre - amelynek tárgya az életvitelszerűen Bödeházán való tartózkodás megítélése volt- a választást követő napon utólagosan került sor. A bizottság ekkor sem bizonyítékok (nyilatkozatok, tanúvallomások) alapján mérlegelt, hanem tulajdonképpen „ítéletet” mondott az életvitelszerű helyben lakásról. A helyi választási bizottság határozatát emiatt atekintetben, hogy ki tartózkodik és ki nem életvitelszerűen a településen, bizonyíték nem támasztja alá. Úgy vélte a kérelmező, hogy a helyben lakás tisztázáshoz szükség lett volna a lakosság köréből tanúk meghallgatására, illetőleg a lakcím bejelentési fiktiválási eljárások eredményéről való tájékozódásra a helyi választási bizottság részéről. Mindez nem történt meg, ezért az eljáró választási bizottságok adósak maradtak a tényállás tisztázásával, a bizonyítási eljárás lefolytatásával és határozataik nem tartalmazzák a bizonyítékok értékelését sem. Mindez sérti a Ve. 29/A § (1), (2) bekezdését, 29/B. § (2) bekezdés e.) pontját, továbbá a Ve. 3. § d.) pontjában rögzített, a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét előíró rendelkezést is. Úgy vélte a kérelmező, hogy az életvitelszerűség fogalmának az értelmezése is önkényes és vitatható, mert olyan hozzátartozók, közeli rokonok esetében sem látta azt megállapíthatónak a helyi választási bizottság, akik munkavégzés, tanulmányok folytatása vagy egyéb okból átmenetileg máshol tartózkodnak ugyan, de bejelentett lakóhelyük Bödeháza községben van. (A helyi választási bizottság pl. a kérelmező fiát is olyannak minősítette, aki sem korábban, sem jelenleg nem lakik a településen.) Úgy vélte a kérelmező, hogy életszerű és elfogadható, hogy azok a lakosok és családtagok, akik a választások előtt bejelentkeztek - kivéve a közben kijelentkezetteket - valóban elkerültek Bödeházáról időlegesen tanulmányaik végzése, munkahely vagy családalapítás miatt, időközben azonban visszajöttek, életvitelszerűen Bödeházán laknak, hetente hazajárnak és családtagjaik is Bödeházán élnek. Lehetséges, hogy munkahelyük távol van (helyben kevés a munkalehetőség), viszont rendszeresen hazajárnak, postájukat Bödeházára címeztetik, itt van „a főhadiszállásuk”, csupán nem rendezték lakcímbejelentésüket. Mindezt pótlólag a választások előtt tették meg, éppen azért, mert érdekli őket a település sorsa, itt képzelik el jövőjüket és ezért nyilvánították ki szavazatukkal, kit szeretnének polgármesternek. E joguk gyakorlásában gátolja őket a helyi választási bizottságnak a területi választási bizottság által helybenhagyott határozata, amely a kérelmező álláspontja szerint sérti a Ve. 3. § f.) pontjában foglalt előírást, azaz a választás eredményének gyors és hiteles megállapítása követelményét is. Úgy vélte a kérelmező, hogy azt: van-e, és ténylegesen hány fiktív lakcímbejelentés, csak a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény alapján lefolytatott fiktiválási eljárás során lehetne tisztázni. Ez az eljárás folyamatban van, viszont az eljárás eredménye hiányában minden más álláspont és döntés jogi értelemben is megalapozatlan.

A kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelme nem megalapozott.

A bíróság előrebocsátja, hogy a területi választási bizottság határozatát - a Ve. 83. § (4) bekezdés a.) pontjára, illetőleg 84. § (6) bekezdésére utalással - kizárólag a felülvizsgálati kérelem indokai körében vizsgálódva bírálta felül.

Az eljárt választási bizottságok helytállóan utaltak a Ve. 3. § a.) pontjára, amelynek

értelmében a választási eljárás szabályainak alkalmazása során a választásban érintett résztvevőknek érvényre kell juttatniuk a választás tisztaságának megóvása és a választási csalás megakadályozása alapelvét. A Ve. 13. § (1) bekezdése azt írja elő, hogy a névjegyzékbe fel kell venni azokat a választójoggal rendelkező személyeket, akiknek lakóhelye (a továbbiakban: lakcím) a szavazóköri van. A Ve. 149. § q.) pontja a Ve. alkalmazása során a lakóhely fogalmára az alábbi meghatározást adja: annak a lakásnak vagy ennek hiányában - a külföldön élő magyar és nem magyar állampolgár kivételével - szükségből használt helyiségnek, szálláshelynek a címe, amelyet a választópolgár **é l e t v i t e l s z e r ű e n** otthonául használ, amennyiben azt a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba lakcímként bejelentette. A Ve. 29/A. § (1) bekezdése szerint a választási bizottság köteles a döntéshozatalhoz szükséges tényállást megállapítani. A (2) bekezdés értelmében a választási bizottság eljárásában minden olyan bizonyíték (különösen az irat, a kérelmező nyilatkozata, tanú nyilatkozata) felhasználható, amely alkalmas a tényállapítás megállapításának megkönnyítésére. A választási bizottság által hivatalosan ismert és a köztudomású tényeket nem kell bizonyítani, a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást. A 29/B. § (2) bekezdés e.) pontja ennek megfelelően előírja, hogy a határozatnak tartalmaznia kell az indokolásban a megállapított tényállást és annak alapján elfogadott bizonyítékokat, a kérelmező által megjelölt, de mellőzött bizonyítás és a mellőzés indokait, valamint azokat a jogszabályhelyeket, amelyek alapján a választási bizottság a határozatát hozta. A Ve. 80. § (5) bekezdése azt írja elő, hogy a választási bizottság határozatát támadó fellebbezésben új tények és bizonyítékok is felhozhatók és a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemre ugyanilyen előírást tartalmaz a Ve. 83. § (5) bekezdése.

A helyi választási bizottság tagjai a Ve. 22. §-ának megfelelően - miként ez a választási névjegyzékből is kitűnik - a településen lakó személyek. Mivel a névjegyzék a lakóhely alapján készül, a Ve. 149. § q.) pontja értelmező rendelkezése alapján a lakóhely megállapításához nem elégséges a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba lakcímként való bejelentése az adott szavazóköri belüli lakcímnak, hanem az is előírás, hogy ezt a címet a választópolgár életvitelszerűen használja. A bíróság nem vonja kétségbe a Ve. szabályai alapján demokratikusan megválasztott helyi választási bizottság azon jogát, hogy a Ve. 29. § (1), (2) bekezdésének megfelelően a döntéshozatalhoz szükséges tényállás megállapításához tagjainak saját ismereteit felhasználja, hiszen a Ve. nem ír elő kötött bizonyítást. Az a tény, hogy a nem életvitelszerűen helyben lakó személyeket a helyi választási bizottság teljes egyhangúsággal állapította meg, arra utal, hogy e megállapítás nem bizonyítandó helyi köztudomású tényen alapul. A választási bizottságnak joga van a bizonyítékok értékelése során ezen értékelésen alapuló meggyőződése alapján a tényállás megállapítására (Ve. 29/A. § (2) bekezdése).

Mindezeket túlmenően megállapítható a névjegyzékből, hogy a kérelmező Bödeháza, **utca, házsám** szám alatti lakcímén - a kérelmezővel azonos vezetéknévvel viselő további 3 személyen túl - 11 további választópolgár ugyanezzel a lakcímmel szerepel. Ugyancsak kitűnik a választási névjegyzékből, hogy a legutóbbi időközi választást követően e lakcímról 9 fő jelentkezett ki. Mindezek az adatok olyan súlyos aggályokat jelentenek a választás tisztasága körében, amelyek a bíróság nézete szerint önmagukban is megalapoznak a polgármester választás eredményének megsemmisítését.

A bíróság álláspontja szerint nem sérült a kérelmező felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, a

Ve. 29/A. §(1), (2) bekezdésében és 29/B. § (2) bekezdése e.) pontjában írt jogszabályi előírás, valamint a Ve. 3. § d.) pontja szerinti jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye. (A bíróság nézete szerint ezen utóbbi alapelvet a perbeli esetben nem lehet az eljárás választási bizottságok eljárására értelmezni, ezzel szemben értelmezhető mindazon választópolgárokra, akik a rendelkezésre álló adatok szerint életvitelszerűen nem laknak a településen.) A kérelmező sem a helyi választási bizottság határozata elleni fellebbezésében, sem felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott olyan bizonyítékokra, amelyek a helyi, illetve területi választási bizottság által megállapított tényállás - a névjegyzékbe vett választópolgárok jelentős részének nem életvitelszerű ott lakása a településen - cáfolására vagy kétségbe vonására alkalmas lett volna.

A fentiekben kifejtettek folytán a bíróság a Ve. 84.§ (7) bekezdés a.) pontjának megfelelően a területi választási bizottság megtámadott határozatát helybenhagyta.

Zalaegerszeg, 2011. február 12.

Csanádi Lajos
a tanács elnöke

Dr. Beznicza Árpád sk.
előadó bíró

Dr. Vértényiné dr. Futó Gabriella sk.
bíró